

วารสาร นาคบุตรปริทรรศน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

NARKBHUTPARITAT JOURNAL

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

ปีที่ 15 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2566 Vol. 15 No. 3 September - December 2023

Received: August 31, 2022

Revised: November 8, 2023

Accepted: November 25, 2023

การพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
ตำบลนาแว อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

The Innovative Development of Creative tourism
in Nawae Subdistrict, Chawang district, Nakhon si thammarat

ธนภุต ยอดอุดม*

ส.ศิริชัย นาคอุดม

ปิ่นฤดี หนูบุตร

พรรณนภา เขียวน้อย

นรินทร์ อิ่มใจ

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author) E-mail: sophon.yord@hotmail.com

Tanakrit Yordudom*

Sor sirichai Nakudom

Pinrudee Noobutr

Pannapa Khiawnoi

Narinthon Imjai

Faculty of Management Science, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

บทคัดย่อ

การพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ตำบลนาแ้ว อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตำบลนาแ้ว 2) เสนอแนะแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตำบลนาแ้ว โดยผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ตัวแทน ประชาชนชาวบ้าน ประชาชนในชุมชน จำนวน 30 ท่าน วิธีการเลือกแบบเจาะจง กระบวนการวิจัยแบบการสนทนากลุ่มและการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ตำบลนาแ้ว ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้ 1) การพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ 2) การพัฒนากระบวนการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ 3) การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เสนอแนะแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตำบลนาแ้ว ประกอบด้วย 1) สิ่งดึงดูดใจ 2) การคมนาคมขนส่ง และการเข้าถึงการท่องเที่ยว 3) สิ่งอำนวยความสะดวก 4) ที่พัก 5) กิจกรรม 6) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว 7) การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว

คำสำคัญ : การพัฒนา; นวัตกรรม; การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

Abstract

This research aims to develop creative tourism innovation and suggest guidelines for the development of creative tourism innovation in Na Wae. The informants were community leaders, village headmen, representatives of local scholars, and people in the community, a total of 30 people. There is a specific selection. The research process uses group discussion and participatory action research and content analysis methods. The results of the research were as follows: 1) development of creative tourism personnel 2) development of creative tourism processes 3) development of creative tourism products in Na Wae. Propose guidelines for the development of innovative creative tourism in Na Wae Subdistrict consisting of 1) tourist attractions 2) transportation and tourism accessibility 3) facilities 4) accommodation 5) activities 6) services of tourist attractions 7) Services of tourist attractions.

Keywords: Development; Creative tourism; Innovations

บทนำ

ภายใต้วิกฤตทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยในปัจจุบัน ก่อให้เกิดปัญหาที่สำคัญคือปัญหาความยากจนของประชาชนในระดับรากหญ้าซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ของประเทศ รัฐบาลได้มองเห็นความสำคัญของปัญหา จึงได้มีการพัฒนาประเทศโดยเน้นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในประเทศ อยู่ดีกินดี มีอาชีพและรายได้รวมทั้งมีสุขภาพร่างกายที่ดี ผ่านโครงการต่าง ๆ โดยมีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้กำกับดูแล อาทิ โครงการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ชุมชน ทิศทางของการประเทศจึงเน้นการพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area Based Approach) เพื่อลดช่องว่างแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและสร้างผลของการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม (Agusdin, 2018)

ตำบลนาแ้ว อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีทรัพยากรการท่องเที่ยวหลากหลายประกอบด้วย 1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวจากธรรมชาติ เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวจากธรรมชาติสร้างขึ้น โดยไม่ต้องสูญเสียต้นทุนในการผลิตสามารถดึงดูดให้คนไปเยือน เช่น สัตว์ป่าหายาก น้ำตกภูเขาซึ่งคนในชุมชนสามารถดึงให้เข้ามาเที่ยวในชุมชนของตัวเองได้ด้วยการใช้ความงามของธรรมชาติเหล่านี้ 2) กิจกรรมที่คนในชุมชนจัดขึ้นเพื่อเป็นสาเหตุ

ให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาในชุมชน และ3) ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น เทศกาล ประเพณี อย่างไรก็ตามวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวของตำบลนาแวง ประสบปัญหาในการดำเนินการหลายประการเช่น 1) การขาดความรู้ในด้านทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีอยู่ของชุมชนทำให้ไม่สามารถนำทรัพยากรมาใช้ได้อย่างเต็มศักยภาพ 2) ปัญหาการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ เนื่องจากขาดความรู้และประสบการณ์ ในด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว 3) ปัญหาการขาดสิ่งอำนวยความสะดวกของการท่องเที่ยวเป็นปัญหาของสิ่ง ที่จัดขึ้นเพื่อเอื้อประโยชน์และอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์แผนที่ อินเทอร์เน็ต ศูนย์ให้บริการข้อมูลทางการท่องเที่ยว จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นคณะผู้วิจัยมีแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ ตำบลนาแวง โดยการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นการเรียนรู้ในเรื่องของ ศิลปวัฒนธรรมของชุมชน โดยสร้างประสบการณ์โดยตรงให้กับนักท่องเที่ยวด้วยวิธีการทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน ไม่ใช่กิจกรรมที่เน้นแต่รายได้แต่เป็นกิจกรรมที่เน้นคุณค่าของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้านี้ได้กล่าวถึงการ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ถึงประโยชน์ของการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ ว่าเป็นแนวทางและหลักคิดของการต่อยอดฐาน ทรัพยากร ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด และการเพิ่มคุณค่าให้กับทรัพยากรให้สามารถ บนฐานอัตลักษณ์ ที่แตกต่างทำให้เกิดความโดดเด่นและแตกต่างของสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว (Panichcharoenkit, 2012)

จากข้อมูลดังกล่าวจึงเป็นประเด็นแง่มุมที่สำคัญในการค้นคว้าวิจัยเรื่อง การพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์ ตำบลนาแวง อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการตนเอง ของชุมชน ในมิติด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมของชุมชนผ่านกระบวนการสร้างนวัตกรรมชาวบ้าน และนวัตกรรมชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่ต้นแบบของการพัฒนา และถ่ายทอดไปสู่พื้นที่อื่นอีกทั้งยังเป็นการสร้างองค์ความรู้ ให้แก่ภาคส่วนต่าง ๆ ในประเทศนำเอาผลการวิจัยไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ตำบลนาแวง อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เสนอแนะแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ตำบลนาแวง อำเภอดงหลวง จังหวัด

นครศรีธรรมราช

ระเบียบวิธีการวิจัย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ที่ใช้ศึกษาประกอบด้วยชุมชนตำบลนาแวง อำเภอดงหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้วิธีการ เลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้นำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ปราชญ์ชาวบ้าน โดยมีเกณฑ์การ คัดเลือกคือ 1) เป็นผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบล นาแวง มากกว่า 10 ปี 2) เป็นผู้มีความรู้ของมูลพื้นฐานของตำบลนาแวง 3) เป็นผู้มีความรู้พื้นฐานด้านการท่องเที่ยว จำนวน 30 คน

การสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) ใช้สำหรับสัมภาษณ์กลุ่มชุมชน ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่องค์กรในชุมชน ในประเด็นที่เกี่ยวกับประวัติชุมชน สภาพความเป็นอยู่ วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความสมบูรณ์ของข้อมูลสภาพบริบทชุมชน วิเคราะห์ ศักยภาพ จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรคของชุมชนที่มีผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ การกำหนด แนวทางหรือรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์กลุ่มชุมชน ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่องค์กร ในชุมชน ได้ผ่านการตรวจประเมินความตรงเชิงเนื้อหาซึ่งคำนวณจากความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ต้องการวัดกับ คำถามที่สร้างขึ้น (Item-Objective Congruence Index: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

กระบวนการเก็บข้อมูล 1) ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ที่เป็นผู้มีภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้อาวุโส ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน สมาชิกชุมชน 2) การสังเกตทั้งการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

ร่วมและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของชุมชน วิถีชีวิต รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน 3) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) สำหรับผู้ที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลในแนวคิดและรายละเอียดข้อมูลประเด็นหลักที่ต้องการศึกษาและเพื่อตรวจสอบข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล การพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ตำบลนาแ้ว อำเภอฉวาง จังหวัดนครราชสีมา

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ตำบลนาแ้ว

การพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ตำบลนาแ้ว ผลการวิจัยพบว่าสิ่งสำคัญในการพัฒนาให้ ตำบลนาแ้ว สามารถดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ให้มีประสิทธิภาพต้องประกอบด้วยการพัฒนา 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของตำบลนาแ้ว การพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของตำบลนาแ้ว เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการตนเองของชุมชนผู้วิจัยมีกิจกรรมดังต่อไปนี้ 1) นำความรู้จากการศึกษาดูงานมาวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จขององค์กร โดยมาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตำบลนาแ้ว เพื่อการนำไปสู่แนวทางการสร้างแรงบันดาลใจและเป็นแนวทางในการพัฒนาได้อย่างตรงประเด็นและสามารถเป็นต้นแบบการพัฒนาแก่กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนกลุ่มอื่นๆ 2) พัฒนาบุคลากรจากกระบวนการคิด การตลาดในการสื่อสารทางการตลาดด้านต่างๆ ตลอดจนนำ ความรู้ด้านการตลาดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ รวมถึงได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ให้อยู่ร่วมกับธรรมชาติและชุมชน อย่างสมดุลและยั่งยืน 3) พัฒนาความรู้เกี่ยวกับด้านธุรกิจการท่องเที่ยวโดยชุมชน การจัดการระบบการบริหารจัดการภายในการบริหารคน บริหารงานส่วนต่าง ๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวรวมถึงการแลกเปลี่ยนมุมมองทัศนคติและแชร์ความรู้ในการท่องเที่ยว และ นวัตกรรมได้รับแรงบันดาลใจเห็นถึงความตั้งใจในการพัฒนาองค์ความรู้ในการท่องเที่ยว

2. การพัฒนากระบวนการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของตำบลนาแ้ว เพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ คณะผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนานวัตกรรมเชิงกระบวนการ โดยมีกลุ่มบุคคลเข้ามาร่วมกันเรียนรู้เพื่อรู้จักตัวเอง ชุมชน สิ่งแวดล้อมให้เห็นปัญหาของตนเองและเห็นทางแก้หรือทางออกจากปัญหาโดยลงมือปฏิบัติจริงได้ผลจริงแก้ปัญหาได้จริง ซึ่งจากการดำเนินการมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารจัดการของกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ชุมชนนาแ้ว เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชน คณะผู้วิจัยได้จัดอบรมการพัฒนานวัตกรรมโดยให้ผู้มีส่วนในการเติบโตขององค์กร เข้าใจภาพของนวัตกรรมส่งเสริมและกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนานวัตกรรมอย่างเป็นรูปธรรมและมีคุณภาพ สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองและสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน จึงเป็นสิ่งสำคัญอีกอย่างในการพัฒนาบุคลากรและนวัตกรรม

3. การพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของตำบลนาแ้ว เพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ คณะผู้วิจัยดำเนินการการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยการพัฒนาเส้นขนมจีนแบบดั้งเดิมมาประยุกต์เป็นขนมซ่าหริ่ม เพื่อนำผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นมาใช้โดยการจัดการความรู้ของชุมชนเพื่อที่จะหนุนเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ท้องถิ่นให้มีการสืบทอดภูมิปัญญา และเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ซึ่งเป็นการปรับปรุงจากอาหารคาวไปสู่อาหารหวาน โดยมี ขั้นตอนแรกประยุกต์ใช้แป้งเส้นขนมจีน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญ และมีรายละเอียด เพราะจะต้องเป็นสิ่งที่สะท้อนความเป็นมาและอัตลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นได้อย่างชัดเจน มีเรื่องราวที่น่าสนใจ สอดคล้องกับบริบททางนิเวศน์และวัฒนธรรมของพื้นที่ เป็นผลิตภัณฑ์ที่มาจากฐานความรู้เดิมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น และต้องมีการต่อยอดและ

สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องความสนใจของผู้บริโภคและนักท่องเที่ยว ต้องเป็นผลิตภัณฑ์ ที่ไม่ได้แค่วางจำหน่าย แต่ต้องเป็นสิ่งที่นำไปสู่กิจกรรมและการเรียนรู้ด้วย ทั้งในด้านของคุณค่า แหล่งที่มา และขั้นตอนการผลิต เพื่อพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชนคณะผู้วิจัยได้จัดอบรมการพัฒนานวัตกรรมโดยให้ผู้มีส่วนในการเติบโต ขององค์กร เข้าใจภาพของนวัตกรรมส่งเสริมและกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนานวัตกรรมอย่างเป็นรูปธรรม และมีคุณภาพ สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองและสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน จึงเป็นสิ่งสำคัญอีกอย่างในการพัฒนาบุคลากรและนวัตกรรม

2. เสนอแนะแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ตำบลนาแวง

จากการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวตำบลนาแวง อำเภอนาหวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการรวบรวมข้อมูลจาก เอกสาร งานวิจัย หนังสือ เว็บไซต์ การสำรวจ ข้อมูลภาคสนาม การสำรวจความคิดเห็นจากนักท่องเที่ยว และการ ประเมินความเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนานวัตกรรมสำหรับ แหล่งท่องเที่ยว จากการวิเคราะห์พบว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตำบลนาแวงมีรูปแบบการบริหารจัดการที่เป็น ระบบแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งมีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน และนักท่องเที่ยวมีการ ร่วมมือระหว่างคนในชุมชนหรือพื้นที่โดยรอบ ในขณะที่แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งยัง ขาดการบริหารจัดการที่เป็นระบบ โดยอาจยังไม่มีกิจกรรม หรือมีกิจกรรมแต่ยังไม่เกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม (Choochan, 2009) ดังนั้นแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตำบลนาแวง สามารถสรุป 6 ข้อได้ดังนี้

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) หมายถึงกิจกรรมดึงดูดความสนใจ และความน่าสนใจของกิจกรรม ดังนั้น ข้อเสนอแนะในประเด็นนี้ คือกิจกรรมที่จัดขึ้นควรปรับ และเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์ และสามารถเข้าถึงกลุ่ม นักท่องเที่ยวหลายช่วงอายุ กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวหลายช่วงอายุสามารถร่วมได้ อาจมีกิจกรรมมากกว่า 1 ประเภท เพื่อให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น เช่น ครอบครัวที่ประกอบด้วยพ่อ แม่ และ ลูก โดยสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ควรคำนึงถึง คือ กิจกรรมนั้น ๆ ควรสามารถดำเนินการได้ตลอดทั้งปีมีความปลอดภัยและสอดคล้องกับฐาน ทรัพยากรที่มีอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม ของผู้คนและชุมชน (Dejum, 2013)

2. การคมนาคมขนส่งและการเข้าถึงการท่องเที่ยว (Accessibility) หมายถึงความสะดวกสบายในการ เดินทางเข้าถึงพื้นที่ตำบลนาแวง โดยเฉพาะความปลอดภัยในการเดินทางและการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น ดังนั้น แหล่งท่องเที่ยวควร วางแผนในการสร้างและปรับปรุงโดยคำนึงถึงความปลอดภัยกับนักท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญ (Vohankla, 2013)

3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวตำบลนาแวง โดยแหล่ง ท่องเที่ยวในตำบลนาแวงขาดสิ่งอำนวยความสะดวกการท่องเที่ยวภาพรวม เช่น ที่พัก อาหาร และกิจกรรมเข้าด้วยกัน เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือกให้ตรงกับความต้องการมากที่สุด ตลอดจนเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้สนใจเดินทางมา ท่องเที่ยวมากขึ้น (Patcharaungmueang, 2017)

4. ที่พัก (Accommodation) ที่พักเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวมีความต้องการคือ ที่พักแรม เนื่องจากตำบลนาแวง ขาดที่พักค้างคืนภายในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวควรมี การจัดบริการ ที่พัก แรมภายในแหล่งท่องเที่ยวด้วย (Thongla, 2016)

5. กิจกรรม (Activities) จากการศึกษพบว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ขาดการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ไม่มีเว็บไซต์หรือสื่อโซเชียลมีเดียเพื่อเผยแพร่ข้อมูล กิจกรรม หรือ แพคเกจต่าง ๆ ดังนั้น แหล่งท่องเที่ยวหรือ ผู้ที่รับผิดชอบ อย่างน้อยควรมีการสร้างเว็บไซต์ของแหล่ง ท่องเที่ยวเพื่อให้ข้อมูลและรายละเอียดที่จำเป็นซึ่งถือเป็นสิ่ง สำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากในปัจจุบันการ สืบค้นข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์ทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านสื่อ โซเชียลมีเดีย ได้แก่ Facebook, Instagram และ Twitter

6. การให้บริการของแหล่งท่องเที่ยว (Ancillary Service) สิ่งสนับสนุนการท่องเที่ยวทั้งหมดที่มีให้นักท่องเที่ยว อาทิเช่น บริการด้านร้านอาหาร โรงพยาบาล ไพรศณีย์ สถานีบริการน้ำมัน ร้านค้าร้านขายของที่ระลึก ห้องสุขา เป็นต้น

เพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ คณะผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยการพัฒนาเส้นขนมจีนแบบดั้งเดิมมาประยุกต์เป็นขนมซ่าหริ่ม เพื่อนำผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นมาใช้โดยการจัดการความรู้ของชุมชนเพื่อที่จะหนุนเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ท้องถิ่นให้มีการสืบทอดภูมิปัญญา และเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ซึ่งเป็นการปรับปรุงจากอาหารทั่วไปสู่อาหารหวาน

อภิปรายผล

1. พัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ตำบลนาแ้ว อำเภอดงขาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรมีการพัฒนาดังต่อไปนี้ 1) ควรสร้างรูปแบบจากการพัฒนาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในเชิงเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าจากฐานอัตลักษณ์ของชุมชนสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยการนำภูมิปัญญาด้านอาหารพื้นถิ่น เช่น กิจกรรมการทำขนมจีน มาปรับปรุงกระบวนการเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าเป็นผลิตภัณฑ์รองรับการท่องเที่ยว (Alves & Ghanian, 2022) 2) พัฒนากลยุทธ์การตลาดเพื่อสร้างการรับรู้ของ นักท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชนในด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ มุ่งเน้นให้ผู้บริโภครู้สึกถึงคุณค่าและความแตกต่างที่ไม่มีในผู้ประกอบการรายอื่น มุ่งเน้นสร้างเอกลักษณ์ที่มีเฉพาะตัวให้กับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ตำบลนาแ้ว (Remoaldo & Jelincic, 2022)

2. เสนอแนะแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ตำบลนาแ้ว อำเภอดงขาง จังหวัดนครศรีธรรมราช 1) ควรเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างชุมชน และเครือข่ายเพื่อเพิ่มระยะเวลาพำนักผ่านกิจกรรมระดับกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวตำบลนาแ้ว กับแหล่งท่องเที่ยวเขาศูนย์ ตำบลไม้เรียง อำเภอดงขาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเพิ่มระยะเวลาการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง (Chen & Mak, 2021) 2) การพัฒนาองค์ความรู้ในชุมชนและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการรวบรวมองค์ความรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้านมาจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ซึ่งการจัดการก่อให้เกิดการต่อยอดของความรู้ นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Scalabrini & Alves, 2022)

ข้อเสนอแนะ

การพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ตำบลนาแ้ว อำเภอดงขาง จังหวัดนครศรีธรรมราชควรมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวดังต่อไปนี้ 1) ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชนเจ้าของวัฒนธรรมกับนักท่องเที่ยว กิจกรรมที่จัดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวในตำบลนาแ้วยังเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้หรือแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชนเจ้าของวัฒนธรรมกับนักท่องเที่ยว ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ แต่แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งในตำบลนาแ้วดำเนินการเพียงการเที่ยวชมสถานที่ต่าง ๆ เท่านั้น ในขณะที่บางแห่งมีการจัดกิจกรรมแต่ยังไม่เกิดการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวในตำบลนาแ้วควรมีการพิจารณาและปรับรูปแบบของกิจกรรมเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างชุมชนเจ้าของวัฒนธรรมกับนักท่องเที่ยว 2) สร้างอัตลักษณ์ความแปลกใหม่ ซึ่งจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวตั้งนั้นแหล่งท่องเที่ยวในตำบลนาแ้ว ควรมีการสร้างเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวขึ้นมาเพื่อประชาสัมพันธ์เป็นจุดขาย เช่น แกงหอยโล่ ขนมจีนทั้งน้ำ สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นเอกลักษณ์และสามารถสร้างเป็นจุดขายให้กับแหล่งท่องเที่ยวได้

จากผลการศึกษาพบว่างานวิจัยนี้เน้นการศึกษาและพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ในตำบลนาแ้ว อำเภอดงขาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผ่านการนำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมในเชิงเศรษฐกิจมาปรับปรุงและ

เพิ่มคุณค่า แนวคิดหลักของงานวิจัยได้แก่ การพัฒนาวัฒนธรรมและภูมิปัญญา มีการนำเสนอความสำคัญของการนำภูมิปัญญาด้านอาหารพื้นถิ่นมาปรับปรุงเพื่อเพิ่มคุณค่าเป็นผลิตภัณฑ์รองรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กลยุทธ์การตลาด เสนอแนวทางในการสร้างการรับรู้และเน้นการสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตัวในการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของตำบลนาแ้ว การเชื่อมโยงการท่องเที่ยว แนะนำการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างตำบลนาแ้ว กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นในเขตเดียวกันเพื่อเพิ่มระยะเวลาการท่องเที่ยว การพัฒนาองค์ความรู้ในชุมชน ย้ำความสำคัญของการรวบรวมองค์ความรู้และการจัดการความรู้ภายในชุมชน เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้คนในชุมชน การศึกษานี้สามารถนำไปสู่การประยุกต์ใช้และการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่อื่น ๆ ซึ่งสามารถนำความรู้ที่ได้จากงานวิจัยนี้ไปปรับปรุงเพิ่มเติมในบริบทที่แตกต่างกันได้

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณทุนสนับสนุนการวิจัยจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) ประจำปีงบประมาณ 2564 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือ และผู้ให้ข้อมูลงานวิจัยทุกท่าน

References

- Agusdin, A. (2018). Contribution of Creative Tourism to Entrepreneurship. in *The Emerald Handbook of Entrepreneurship in Tourism*. (pp. 387-401). Bingley: Emerald Publishing.
- Alves, J., & Ghanian, M. (2022). Motivations and Profile of the Creative Tourist: What Do They Want to Experience. in *Creative Tourism and Sustainable Territories*. (pp. 131-177). Bingley: Emerald Publishing.
- Chen, Z., Chen, X., & Mak, B. (2021). The hybrid discourse on creative tourism: illuminating the value creation process. *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research*, 15(4), 547-564.
- Choochan, K. (2009) *Knowledge Management of Cultural Resource by Community Leadership for Tourism: Ban Phamon Community, Doi Inthanon, Chiangmai Province, Thailand*. (Master of Arts Thesis). Thammasat University, Faculty Management College of Innovation. (in Thai)
- Dejum, P. (2013). Creative Tourism Development: A Conceptual Framework to Practice. for Thailand, *Silpakorn University Journal*, 2(1) 331-366. (in Thai)
- Panichcharoenkit, D. (2012). *Creative tourism Phuket Case Study of Cultural Tourism*. (Doctor of Philosophy Thesis). Mae Fah Luang University, Faculty of Management. (in Thai)
- Patcharaungmueang, T. (2017). *Creative tourism: a survey of tourism activities for the disabled and the elderly. Wat Samrong Community Nakhon Chai Si District Nakhon Pathom Province*. (Master of Tourism Management Thesis). Naresuan University, Faculty of Tourism Management. (in Thai)
- Remoaldo, P., & Jelincic, D. A. (2022). Creative Tourism: What Is the Role of Urban and Rural Territories. in *Creative Tourism and Sustainable Territories*. (pp. 35-70). Bingley: Emerald Publishing.

- Scalabrini, E. B., & Alves, J. (2022). Some Examples of Best Practices in Creative Tourism: How Do Entrepreneurs' Fit in the Market and Possible Clusters. in *Creative Tourism and Sustainable Territories*. (pp. 101-129). Bingley: Emerald Publishing.
- Thongla, P. (2016). *Attributes of creative tourism resources according to needs. of tourists A case study of Ban Wat Chan community Kanlayaniwattana District Chiang Mai Province*. (Master of Tourism Management Thesis). Naresuan University, Faculty of Tourism Management. (in Thai)
- Vohankla, A (2013). *Creative Tourism Management Approaches. philosophy Sufficiency Economy: A Case Study of Phu Thai Community, Bung Lert Subdistrict, Moeyawadi District, Roi Province*. (Master of Business Administration Thesis). Khon Kaen University, Faculty of Business Administration. (in Thai)

ผู้เขียน

อาจารย์ ดร.รณกฤต ยอดอุดม

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: sophon.yord@hotmail.com

อาจารย์ ดร.ส.ศิริชัย นาคอุดม

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: ajandinsor@gmail.com

อาจารย์ ดร.ปิ่นฤดี หนูบุตร

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: Pinrudee_Noo@nstru.ac.th

อาจารย์พรรณนภา เขียวน้อย

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: Pannapa_khi@nstru.ac.th

อาจารย์นรินทร์ อิ่มใจ

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: Narin_thon1983@hotmail.com

